

FOR US



A Munkáspárt „utolsó esélye” miniszterelnök lett – mi várható Andy Burnhamtól?

HARB JAD MARCELL

MKI Nézőpont

A Magyar Külügyi Intézet rendszeres kiadványa.

Kiadó:

© Magyar Külügyi Intézet, 2026.

Szerző(k):

Harb Jad Marcell

Lektorálta:

Vass Ágnes

Korábbi kiadványainkat megtekintheti az [Intézet](#) weboldalán.

Borítókép forrás: facebook.com/BurnhamGM/

Harb Jad Marcell, kutató, MKI

A MUNKÁSPÁRT „UTOLSÓ ESÉLYE” MINISZTERELNÖK LETT – MI VÁRHATÓ ANDY BURNHAMTÓL?

Andy Burnham a Munkáspárt új vezetőjeként és az Egyesült Királyság miniszterelnökeként rendkívül erős pártbeli támogatással vette át a kormányzást, miután Keir Starmer lemondását követően ellenjelölt nélkül választották meg. Programjának középpontjában a párton belüli megosztottság felszámolása, a politikai közbeszéd hangnemének mérséklése és egy új, „jellegzetesen munkáspárti”, vagyis a Munkáspárt hagyományos értékeit tükröző irányvonal kialakítása áll. Burnham – az üzletbarát szemlélet megtartása mellett – szakítani kíván az elmúlt évtizedeket meghatározó neoliberális gazdaságpolitikai paradigmával, miközben az újraiparosítást és a leszakadó régiók felzárkóztatását tekinti gazdaságpolitikája kiemelt céljának. Mozgásterét ugyanakkor jelentősen szűkíti a Munkáspárt 2024-es választási programja, a magas államadósság és a szigorú fiskális szabályok, így kényes egyensúlyt kell teremtenie az ambíciózus reformok és a költségvetési fegyelem fenntartása között. Az új kabinet összetétele egyszerre tükröz folytonosságot és változást: több meghatározó miniszter megőrizte tisztségét, ugyanakkor Burnham eltávolította Starmer legközelebbi szövetségeseit, és kulcspozíciókba olyan politikusokat nevezett ki, akik korábban nyíltan szembe fordultak elődjével. Mindez arra utal, hogy az új miniszterelnök a politikai stabilitás megőrzése mellett valódi irányváltásra törekszik az Egyesült Királyság kormányzásában.

UTOLSÓ ESÉLY

Amikor 2026. július 17-én, a Munkáspárt rendkívüli kongresszusán bejelentették, hogy Andy Burnham lett a párt új vezetője, a döntés senkit nem ért váratlanul. A manchesteri polgármesteri tisztségről lemondó Burnham az időközi választáson aratott fölényes győzelmével tért vissza a parlamentbe, amellyel olyan politikai nyomást gyakorolt Starmerre, hogy végül Starmer beadta lemondását.

Az „Észak Királyaként” ismert Burnham ellen ezt követően senki sem vállalta a megmérettetést a munkáspárti vezetőválasztáson. A párt 403 képviselője közül 379-en - majdnem 95 százalékuk - őt támogatta¹, miközben a Munkáspárthoz kötődő mind a 11 szakszervezet is támogatásáról biztosította. Ezzel rövid idő alatt lezárult a közel háromnegyed éven át tartó folyamat, amelynek végén Burnham elfoglalhatta Keir Starmer helyét a párt élén. Az elsőprő pártbeli felhatalmazással hivatalba lépő beszédében² úgy értékelte, hogy személyében a Munkáspárt utolsó esélye testesül meg a megújulásra, és ez kizárólag közös politikai cselekvéssel valósítható meg. Beszédében kormányzásának több meghatározó prioritását is ismertette. Elsőként a Munkáspárton belüli megosztottság felszámolását jelölte meg kiemelt célként. Noha Starmer az antiszemitizmus elleni fellépés részeként nagyrészt kiszorította a szélsőbaloldali irányzathoz tartozó szereplőket a pártból, a Gázával kapcsolatos álláspont, a bevándorláspolitikai és a jóléti kiadások lefaragása továbbra is éles belső törésvonalakat eredményez a Munkáspárton belül. Burnham e tekintetben sem tért el elődeitől: az elmúlt évtized valamenyny brit miniszterelnökéhez hasonlóan a megosztó és toxikus politikai közbeszéd visszaszorítását jelölte meg célként. Noha a társadalomban kétségtelenül megfigyelhető az igény a politikai légkör konszolidálására, kérdéses, hogy az elmúlt évek során megszilárdult kommunikációs mintázatokat – különösen a kormányzat által csak korlátozottan befolyásolható médiatérben – mennyiben lesz képes érdemben átalakítani. Burnham azt is megígérte, hogy munkáspárti vezetőként következetesen a Munkáspárt hagyományos értékeit képviseli, és nem kívánja átvenni sem a baloldali Zöld Párt, sem a jobboldali Reform UK politikai stratégiáját, amelyeket szerinte Keir Starmer vezetése alatt a párt részben követett. Ezzel szemben Burnham célja szakítani az elmúlt négy évtized neoliberais gazdaságpolitikai örökségével, amely szerinte súlyosan megbontotta a társadalmi kohéziót, különösen szűkebb hazájában, Észak-Angliában. Burnham az újraiparosításra és a vállalkozásbarát gazdaságpolitikára építve ígér felzárkózást a leszakadó térségek számára. Itt érdemes megjegyezni, hogy Burnham a thatcherizmus és a neoliberalizmus bírálata ellenére nem egy klasszikus marxista gazdaságpolitikai modellhez kíván visszatérni. Kevésbé ismert, hogy Burnham a Munkáspárttal 1927 óta szövetségben álló Kooperatív Párt (Co-operative Party) tagja is. A párt eszméi alapállása szerint jelentősen eltér a marxizmustól: a hangsúlyt hagyó-

1 James Gregory, „Burnham says he is ‚finalising’ cabinet ahead of becoming PM on Monday”, *BBC*, 2026. július 17., <https://www.bbc.com/news/articles/c5y300l2zvno>

2 Andy Burnham, „Read Andy Burnham’s first speech as Labour leader in full”, *LabourList*, 2026. július 17., <https://labourlist.org/2026/07/read-andy-burnhams-first-speech-as-labour-leader-in-full/>

mányosan nem a termelőeszközök állami vagy közösségi tulajdonba vételére, hanem a demokratikus alapon szerveződő szövetkezetekre és közös vállalkozásokra helyezi, vagyis a tulajdonosi részvétel építkező formáit és a termelőeszközök alulról történő előállítását tekinti a gazdasági szerveződés alapjának. Ebben az értelemben a Kooperatív Párt valóban vállalkozásbarát szemléletet képvisel, amelynek szimbolikus megjelenítése a párt jelképévé vált szorgalmas méh.

Burnham azt is hangsúlyozta, hogy Észak, Dél, Kelet és Nyugat miniszterelnöke kíván lenni, ami feltehetően arra a kritikára adott válasz, hogy erőteljes észak-angliai identitása korlátozhatja a támogatottságát délen.³ Emellett azt is kiemelte, hogy nem csupán Anglia, hanem Wales, Skócia és Észak-Írország érdekeit is szem előtt kívánja tartani kormányzása során. Egyúttal azt a célt is megfogalmazta, hogy a Munkáspárt ismét vezető politikai erővé váljon az Egyesült Királyság azon részein, ahol jelenleg nacionalista pártok vannak kormányon. A túlzottan centralizált brit államszervezet átalakítása érdekében Burnham csökkentené Westminster hatásköreit, és a devolúció további kiterjesztésével szélesebb jogosítványokat ruházna a régiókra. Ez az általa képviselt „manchesterizmus” egyik meghatározó alapelve.

BURNHAM PROGRAMJA: MEGÉLHETÉS ÉS DECENTRALIZÁCIÓ

A brit alkotmányos szokásjog alapján a pártvezetői és kormányfői tisztség átvétele nem eshet egybe, ezért Andy Burnham csak július 20-án válhatott miniszterelnökké, miután III. Károly király hivatalos audiencián felkérte a kormányalakításra. Első miniszterelnöki beszédében kiemelt helyet kapott a megélhetési válság kezelése. Ez nem véletlen: Burnham láthatóan jóval nagyobb hangsúlyt kíván fektetni a választók által legégetőbbnek tartott problémák kezelésére⁴, mint elődje. A megélhetési válság alatt a brit közvélemény elsősorban a magas lakhatási költségeket, az élelmiszerárak emelkedését és a növekvő energiaárakat érti – utóbbira ráadásul az iráni háború újbóli eszkalációja várhatóan további nyomást gyakorol majd. A beszédben megfogalmazott egyetlen konkrét szakpolitikai vállalkozás is a megélhetési kérdésekhez, illetve Burnham karakteresen baloldali, a társadalmi szolidaritást előtérbe helyező programjához kapcsolódott.

3 Tim Ross, „The POLITICO Poll: The South doesn't trust 'King of the North' Andy Burnham”, *Politico*, 2026. július 8., <https://www.politico.eu/article/the-politico-poll-the-south-doesnt-trust-king-of-the-north-andy-burnham/>

4 Matthew Smith, „Few Britons believe any party sees cost of living as a top priority”, *YouGov*, 2026. március 31., <https://yougov.com/en-gb/articles/54427-few-britons-believe-any-party-sees-cost-of-living-as-a-top-priority>

Első szimbolikus intézkedésével Burnham a hajléktalanság felszámolását tűzte ki célul, noha hasonló vállalását Manchester polgármestereként sem sikerült elérnie⁵. Ezen túlmenően az új miniszterelnök nem kevesebbet ígért, mint hogy egy tízéves terv keretében alapvetően új pályára állítja az Egyesült Királyságot. Célja ezzel a politikai és gazdasági stabilitás helyreállítása, valamint egy új gazdasági és politikai modell megteremtése egy olyan ország számára, amely az elmúlt évtized jelentős részét egymást követő válságok közepette töltötte.

Burnham mozgásterét jelentős mértékben meghatározza a Munkáspárt 2024-es választási programja. Ezt legutóbb a párt helyettes vezetője, Lucy Powell is megerősítette⁶, hangsúlyozva, hogy ehhez az új kormány tartani fogja magát, noha annak végrehajtásában a Starmer-kabinetnél határozottabb és ambíciózusabb megközelítést alkalmaz majd. Következésképpen mindaddig, amíg Burnham nem ír ki előrehozott parlamenti választásokat – amire jogilag bármikor lehetősége nyílik –, aligha kerülhet sor azoknak a jelentősebb, részben alkotmányos jelentőségű reformoknak a megvalósítására, amelyeket korábban kilátásba helyezett. Ide tartozik egy arányosabb választási rendszer bevezetése, a Lordok Házának átfogó reformja, valamint az Európai Unióval kialakítandó ambíciózusabb partnerség is. Mindezek ellenére már most jól kirajzolódnak azok a szakpolitikai területek, amelyek várhatóan Burnham kormányzásának fókuszában állnak majd.⁷ A megélhetési problémák enyhítése érdekében három terület élvezhet kiemelt prioritást. Egyrészt a lakhatás, elsősorban az önkormányzati bér-lakás-építési programok bővítésén keresztül; másrészt az energiaárak csökkentése, amely a már bejelentett lakossági energiaszámlák áfájának eltörlésén⁸ túl a megújuló energiaforrásokra való átállás felgyorsítását, valamint a már engedéllyel rendelkező északi-tengeri Jackdaw gázmező és Rosebank olajmező kitermelésének jóváhagyását⁹ is magába foglalhatja; végül pedig a tömegközlekedés fejlesztése, amelynek első lépéseként a buszjegyárak felső korlátjának bevezetését

5 Lucy Gilder, „Burnham’s track record on ending rough sleeping”, *BBC*, 2026. július 20., <https://www.bbc.com/news/live/cgrkv8e8l9qt?post=asset%3A08aefc0c-f5d1-4e9a-bca1-5d1137853699#post>

6 Kate Whannel, „Burnham will be bolder but stick to Labour manifesto, deputy leader says”, *BBC*, 2026. július 19., <https://www.bbc.com/news/articles/cx2k76gydreo>

7 George Parker, Chris Smyth, Jim Pickard, Ashley Armstrong, Jennifer Williams, „Andy Burnham plans blitz of policy announcements on entering Number 10”, *Financial Times*, 2026. július 16., <https://www.ft.com/content/26ef759a-c5b3-4992-ab58-7b9a11d31371?syn-25a6b1a6=1>

8 Henry Zeffman, „Burnham to remove VAT from domestic electricity bills”, *BBC*, 2026. július 21., <https://www.bbc.com/news/live/cgrkv8e8l9qt?post=asset%3Af398fd42-a33b-46d2-8536-ea940f0cc25c>

9 Jim Pickard, „Andy Burnham to maintain ban on North Sea exploration licences”, *Financial Times*, 2026. július 19., <https://www.ft.com/content/d9631aee-1100-43e0-a09a-e49f5c21f896?syn-25a6b1a6=1>

tervezi.¹⁰ A „manchesterizmus” két meghatározó pillére – a devolúció elmélyítése és a közszolgáltatások feletti állami kontroll megerősítése – szintén gyorsan megjelenhet a kormányzati prioritások között. Burnham országjárásra is készül, hogy a helyi közösségekkel egyeztessen az állami hatáskörök decentralizációjáról. Ezzel párhuzamosan Manchesterben létrejöhet egy „északi Downing Street 10”, amely elsősorban a devolúció folyamatok koordinációjáért felel majd. Emellett várhatóan napirendre kerül a korábban privatizált, jelenleg súlyos nehézségekkel küzdő és botrányoktól terhelt vízszolgáltató, a Thames Water helyzetének rendezése is. A Burnham-kormány várható prioritásai közé tartozhat a régóta reformra szoruló szociális gondozórendszer átalakítása és a szolgáltatások ingyenessé tétele. A javaslat ugyanakkor nem tekinthető új elemnek Burnham politikai programjában, hiszen azt már Gordon Brown kormányának egészségügyi minisztereként (2009–2010) is szorgalmazta. Burnham első miniszterelnöki beszédében a védelempolitika is hangsúlyosan megjelent: megerősítette a védelmi kiadások GDP-arányosan 3 százalékra történő emelésére vonatkozó, 2030-ig vállalt célt. Ennek teljesítése azonban jelentős költségvetési terhet ró majd a kormányra, különösen annak fényében, hogy e vállalat elődje, Keir Starmer sem tudta maradéktalanul megvalósítani. Ezen döntések egy részének megvalósítása jelentős többletforrásokat igényel, amelyekkel a jelenlegi költségvetés nem számol. Burnham ugyanakkor rendkívül szűk fiskális mozgástérrel kényszerül szembenézni. A brit államadósság a GDP közel 100 százalékát teszi ki. Ezzel párhuzamosan a Munkáspárt 2024-es választási programja kizárja a legjelentősebb adónemek emelését. A Starmer-kormány ugyanakkor szigorú, konzervatív fiskális gazdaságpolitikája – jóllehet költségvetési szempontból indokoltnak tekinthető – kifejezetten népszerűtlennek bizonyult a választók körében. Burnhamnek ebben a rendkívül szűk fiskális helyzetben kell egyensúlyt teremtenie a politikai vállalások és a költségvetés fenntarthatósága között, amelyben kulcsfontosságú szerep jut majd a pénzügyminiszter személyének. A pénzügyminiszteri poszt várományosaként sokáig Ed Miliband neve forgott, aki a Munkáspárt frakcióján belül meghatározó szerepet játszott Burnham vezetővé válásának előkészítésében. Kinevezésére végül mégsem került sor: személyét sem a pénzügyi piacok, amelyek túl baloldalinak, ezáltal fiskális szempontból kevésbé hitelesnek tartották, sem a Munkáspárthoz közel álló szakszervezetek nem támogatták. Utóbbiak elsősor-

10 Alexandra Topping, „Burnham announces £2 bus fare cap across England from January”, *The Guardian*, 2026. július 22., <https://www.theguardian.com/uk-news/2026/jul/22/burnham-announces-bus-fares-across-england-to-be-capped-at-2>

ban azért bírálták, mert a nettó zero kibocsátási célok következetes képviselete szerintük jelentős munkahelyvesztéssel járhat. Ennek eredményeként végül – sokak meglepetésére – John Healey, Keir Starmer korábbi védelmi minisztere a brit Kincstár (Treasury) élére. Healey várhatóan csak korlátozott mozgástérrel rendelkezik majd a Burnham-kormány szakpolitikai programjának megvalósításában. A szükséges többletforrásokat elsősorban kisebb adónemek (például vagyon- vagy földadó) megemelésével, valamint kiadáscsökkentő intézkedésekkel, így a szociális ellátórendszer reformjával teremtheti elő. Mindezt ráadásul úgy kell megvalósítania, hogy továbbra is igazodnia kell Rachel Reeves korábbi pénzügyminiszter szigorú fiskális szabályrendszeréhez. Burnham ugyanis a pénzpiacok bizalmának megőrzése érdekében ígéretet tett a keretrendszer fenntartására, még ha annak alkalmazásában az elődjénél nagyobb rugalmasságot is helyezett kilátásba.¹¹

AZ ÚJ KORMÁNY – A STABILITÁS LÁTSZATA EGY KOMOLY TISZTOGATÁS UTÁN

Burnham kormányának összetételét élénk találgatások övezték, nem utolsósorban azért, mert a miniszterelnök-jelölt következetesen elzárkózott attól, hogy nyilvánosságra hozza elképzeléseit. A találgatások a konkrét személyeken kívül arra is kiterjedtek, hogy az új kormány milyen mértékben képvisel majd folytonosságot a Starmer-kormánnyal, illetve mennyiben hajt végre személyi átalakításokat a Starmerhez köthető politikusok körében.

Burnham végül kompromisszumos, vegyes összetételű kabinetet állított fel. A Starmerhez legszorosabban kötődő politikusok többségét eltávolította a kormányból: távozott Rachel Reeves pénzügyminiszter – noha neki sajtóértesülések szerint felkínált egy másik posztot –, David Lammy igazságügyi miniszter, Steve Reed lakhatási miniszter, Lord Hermer jogi főtanácsadó (Attorney General), valamint Darren Jones, a miniszterelnöki Kabinetiroda vezetője is. Ugyanakkor több meghatározó politikust megtartott az előző kormányból, részben új feladatkörben: Yvette Cooper a külügyi tárcát az egészségügyi minisztériumra cserélte, míg a veterán blairista Pat McFadden a munka- és nyugdíjügyi tárcát vezeti. A legfontosabb kormányzati pozíciókba ugyanakkor jellemzően a Starmer-kormány korábbi tagjai kerültek, ám kivétel nélkül olyan politikusok, akik

¹¹ Alex Wickham, Philip Aldrick, „Burnham to Seek ‘Flexibility’ Within Existing Fiscal Rules”, *Bloomberg*, 2026. július 20., <https://www.bloomberg.com/news/articles/2026-07-20/burnham-to-seek-flexibility-within-uk-s-existing-fiscal-rules>

az utóbbi hónapokban nyíltan szembefordultak az előző miniszterelnökökkel: vagy lemondásra szólították őt fel, vagy maguk mondtak le tisztségükről. Az úgynevezett nagy állami hivatalok (Great Offices of State) élére - a miniszterelnököket leszámítva - mind olyan politikusok kerültek, akik az elmúlt időszakban nyíltan szembefordultak Starmerrel. A pénzügyminiszteri tisztséget (Chancellor of the Exchequer) John Healey kapta, aki még júniusban mondott le a védelmi tárca vezetéséről, miután Keir Starmer és Rachel Reeves nem biztosították a védelmi képességek fejlesztéséhez az általa szükségesnek tartott minimális összeget sem. Az általános szakmai elismerésnek örvendő Healeynek ugyanakkor pénzügyminiszterként immár magának kell előteremtenie ugyanezt a többletforrást a költségvetésben. Ed Miliband végül a sokáig valószínűsített pénzügyminiszteri kinevezés helyett a külügyi tárcát kapta. Az egykori energetikai miniszter egyike volt azoknak a meghatározó politikusoknak, akik aktív szerepet játszottak Starmer leváltásának előkészítésében. Miliband nemzetközi ismertsége is számottevő: 2010 és 2015 között a Munkáspárt vezetőjeként az Egyesült Királyság egyik legismertebb ellenzéki politikusa volt. Mindez arra utal, hogy külügyminiszterként kiemelt szerep hárulhat majd rá azért, mert Burnham egyelőre nem mutat nagyobb érdeklődést a külpolitikai kérdések iránt, és e téren megfogalmazott elképzelései egyelőre kevésbé kidolgozottak. Mindez részben a Rishi Sunak vezette konzervatív kormány gyakorlatát idézi, amikor a miniszterelnök a külügyi tárca élére visszahívta David Cameront. Cameron a Lordok Házába történő kinevezését követően - immár Lord Cameronként - olyan, nemzetközileg széles körben ismert politikusként tért vissza a kormányba, akinek személye folytonosságot és kiszámíthatóságot sugárzott az Egyesült Királyság szövetségesei felé. Hasonló szerepet tölthet be Burnham kabinetjében Ed Miliband is. A belügyi tárca élén ugyanakkor változatlanul Shabana Mahmood maradt. Bár gyakran a párt jobbszárnyához sorolják, politikai identitását a kicsi, de karakteres Blue Labour csoportosulás¹² határozza meg. Mahmood az elsők között fordult nyilvánosan Starmer ellen, és már hetekkel a vezetőváltás előtt a miniszterelnök lemondását sürgette. Mahmood belügyminiszterként most lehetőséget kap arra, hogy a bevándorlás szabályozásának jelentős szigorítását célzó reformterveit parlamenti jóváhagyásra vigye. Bár West Streeting nem tartozik az ún. nagy állami hivatalok vezetői közé, politikai súlya alapján mégis a kabinet meghatározó szereplői közé sorolható. Streeting májusban elsőként távozott Starmer kormányából¹³, hogy

12 Blue Labour, „about”, <https://www.bluelabour.org/about-us>

13 Joshua Nevett, „Wes Streeting resigns as health secretary”, *BBC*, 2026. május 14., <https://www.bbc.com/news/health-69111111>

megteremtse a lehetőségét a Munkáspárt vezetéséért folytatott versenyben, amelynek során Burnham egyik legjelentősebb potenciális kihívójának számított. A Munkáspárt blairista, jobbközép irányzatához tartozó volt egészségügyi miniszter időközben felismerte, hogy Burnhammel szemben nem rendelkezik reális győzelmi esélyekkel. Ezt követően politikai megállapodást kötött vele, és támogatásáról biztosította az új pártvezetőt. Ennek eredményeként a haderőfejlesztési tervek miatt kiemelt jelentőségű védelmi tárca irányítását kapta meg.

Burnham ugyanakkor a Munkáspárt balszárnyához tartozó politikusokat is magas kormányzati pozícióba emelt, noha őket Keir Starmer korábban tudatosan igyekezett háttérbe szorítani. Nem meglepő módon e politikusok már a pártvezetői küzdelem során Burnham legelkötelezettebb támogatói közé tartoztak. Hasonló utat járt be Louise Haigh is, aki a Starmer-kormányban rövid ideig közlekedési miniszterként szolgált, ám egy korábbi kisebb jogsértés nyilvánosságra kerülését követően lemondásra kényszerült.¹⁴ Burnham most a Kabinetiroda politikai vezetését bízta rá, ami jól jelzi politikai rehabilitációját. Ugyancsak a vizsztatérők közé tartozik Angela Rayner, aki tavaly szeptemberben volt kénytelen lemondani a Munkáspárt helyettes vezetői, illetve lakhatási és önkormányzati miniszteri tisztségéről egy ingatlanl kapcsolatos illetékfizetési ügy miatt.¹⁵ Burnham ugyanakkor visszahelyezte korábbi minisztériuma élére. Ide tartozik Lucy Powell is. Miután Starmer eltávolított a kabinetből, elindulta Munkáspárt vezetőhelyettesi tisztségéért a Starmer által támogatott Bridget Phillipsonnal szemben, és győzelmet aratott. Ennek ellenére Starmer a brit politikában szokatlan módon saját helyettesének semmilyen kormányzati pozíciót nem biztosított. Burnham ezzel szemben az oktatási tárca vezetését bízta Powellre, vagyis éppen azt a minisztériumot, amelyet korábban Phillipson irányított.

A kabinet összetétele első pillantásra kettős benyomást kelt. Egyfelől Burnhamet leszámítva szinte kizárólag a Starmer-kormányból ismert politikusok kaptak helyet benne, ami a személyi folytonosságot és a kormányzati stabilitást erősíti. Közlebből megvizsgálva azonban már jóval mélyrehatóbb személyi átrendeződés rajzolódik ki. Burnham gyakorlatilag valamennyi meghatározó Starmer-lojalistát eltávolította a kulcspozíciókból, miközben azoknak a politikusoknak biztosított vezető szerepet, akik az elmúlt hónapokban nyíltan szem-

[com/news/articles/cgkpr6y3266o](https://www.bbc.com/news/articles/cgkpr6y3266o)

14 Jennifer McKiernan, Joshua Nevett, „Minister Louise Haigh quits after fraud offence revealed”, *BBC*, 2024. november 29., <https://www.bbc.com/news/articles/cdxy1kp73y9o>

15 Kate Whannel, „Angela Rayner resigns after underpaying tax on Hove flat”, *BBC*, 2025. szeptember 5., <https://www.bbc.com/news/articles/c80gr5emk43o>

befordultak elődjével. Mindezek alapján valószínűbbnek tűnik, hogy Burnham képes lesz szakítani a Starmer-kormány visszafogott politikai irányvonalával, és új politikai irányt és jövőképet kínálni az Egyesült Királyság számára. Egy feladatot ugyanakkor bizonyosan nem láthat majd el személyesen. Andy Burnham az Egyesült Királyság első olyan miniszterelnöke, aki katolikusnak született, és ezt a vallási hovatartozást máig nyíltan vállalja. Emiatt az angliai államegyház, az anglikán egyház püspökeinek és más vezető egyházi tisztségviselőinek kinevezéséhez kapcsolódó miniszterelnöki feladatokat várhatóan valamelyik miniszterére kell átruháznia. Ennek oka, hogy az Egyesült Királyság alkotmányos hagyományai és a hatályos jogszabályok továbbra is korlátozzák a katolikusok részvételét az anglikán egyház kormányzásával összefüggő egyes állami funkciók gyakorlásában.¹⁶

Erőteljes belpolitikai fókusza miatt Burnham elődjénél várhatóan kisebb hangsúlyt helyez majd a külpolitikára. Keir Starmer gyakori külföldi útjai miatt még a Never Here Keir („Sosincs itt Keir”) becenevet is kiérdemelte, míg Burnham várhatóan inkább arra fókuszál majd, hogy a külpolitika miként járulhat hozzá a brit gazdaság teljesítményének javításához és a hazai politikai célok megvalósításához. A brit gazdaság teljesítményének javításához és a hazai politikai célok megvalósításához. A fő stratégiai pillérek – a NATO iránti elkötelezettség, a szoros transzatlanti kapcsolatok fenntartása, az Európai Unióval való fokozatos közeledés, Ukrajna támogatása, Oroszország elrettentése, valamint a Kínával folytatott pragmatikus együttműködés – várhatóan változatlanok maradnak, legfeljebb a prioritások és a hangsúlyok rendeződnek át. A külügyminiszteri posztot betöltő Ed Miliband személyében az Egyesült Királyság egy markánsan progresszív, a multilaterális együttműködés elkötelezett hívének számító, elődjénél várhatóan aktívabb diplomáciai szerepfelfogást képviselő politikust kap. Ez kedvezhet a Kínával, valamint a feltörekvő ázsiai és afrikai államokkal fenntartott kapcsolatok fejlesztésének, ugyanakkor feszültségeket okozhat a washingtoni adminisztrációval. Az amerikai kormányzat ugyanis régóta fenntartásokkal viszonyul Milibandhez, elsősorban fosszilis energiahordozókkal szembeni határozott álláspontja miatt. Emellett kérdéses az is, hogy külügyminiszterként milyen mértékben támogatná a Chagos-szigetek brit fennhatóság alatt álló katonai létesítményeinek további amerikai használatát, amelyek az Irán elleni légi had-

16 David Torrance, „Historic restrictions on members of the Catholic and Jewish faiths”, *House of Commons Library*, 2026. július 20., <https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cbp-10924/>

műveletek során is kiemelt stratégiai szerepet töltöttek be.¹⁷ Várhatóan az új kormány szakít Starmer azon megközelítésével, amely arra törekedett, hogy lehetőség szerint minden jelentősebb kérdésben elkerülje a nyílt konfrontációt Donald Trumpgal. Burnham kormánya feltehetően nagyobb hangsúlyt helyez majd a brit érdekek önállóbb képviselésére, még akkor is, ha ez időnként nézetkülönbségekhez vezet Washingtonnal. Mindez azonban semmiképpen sem értelmezhető a két ország stratégiai szövetségének megkérdőjelezéseként: a transzatlanti partnerség továbbra is a brit kül- és biztonságpolitika egyik alapvető pillére marad. A progresszívebb külpolitikai irányvonal némileg kritikusabb izraeli politikához is vezethet: Burnham még miniszterelnöksége előtt pár nappal bocsánatot is kért az előző kormány gázai konfliktusban mutatott kezdeti viselkedése miatt¹⁸, de gyökeres változás azért itt sem várható. A brexitet ellenző, és sokáig a visszalépést támogató Burnham az EU-hoz való viszony tekintetében vélhetően a szorosabb kapcsolat révén megszerzendő gazdasági előnyt fogja szem előtt tartani. Az őszi brit-EU csúcs után több konkrétum derülhet ki ezen a téren, de úgy tűnik, hogy a britek által ambicionált egységes piachoz való csatlakozást az Unió nem kívánja megadni, azt az uniós körökben nem kedvelt, az országnak tetsző uniós vívmányok közötti önkényes válogatásnak (cherry picking) tartva. Mivel Burnham tartja magát az előző kormány programjához, ezért bármilyen komolyabb külpolitikai változás legfeljebb a következő választási manifesztumban jelenhet meg, leginkább az EU-val való szorosabb viszonytal kapcsolatban.

17 Daniel Martin, „Foreign brief for Miliband risks Trump’s wrath”, *The Telegraph*, 2026. július 20., <https://www.telegraph.co.uk/politics/2026/07/20/burnham-risks-trump-wrath-foreign-brief-ed-miliband/>

18 Pippa Crerar, „Andy Burnham apologises for Labour’s stance on Gaza and says it ‘didn’t get it right’”, *The Guardian*, 2026. július 9., <https://www.theguardian.com/politics/2026/jul/09/andy-burnham-labour-didnt-get-it-right-stance-gaza-war>



**MAGYAR
KÜLÜGYI
INTÉZET**